

UMEÅ UNIVERSITET

INFÖR BUDGET ÅR 2024 INKLUSIVE EKONOMISK PLAN 2025–2026 (INSTRUKTION)

Typ av dokument:	Instruktion
Datum:	2023-02-21
Dnr:	FS 1.3.2-164-23
Beslutad av:	Universitetsstyrelsen
Giltighetstid:	2023-02-21–2023-12-31
Område:	Styrning, ekonomi, planering och resurstilldelning
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Anvisningar för budget år 2023 inkl. ekonomisk plan 2024–2025/ (FS 1.3.2-128-22) Universitetsstyrelsen 2022-02-18

Innehållsförteckning

1.	Beskrivning	2
2.	Bakgrund.....	2
3.	Tidplan	3
4.	Inledning.....	4
5.	Budgetförutsättningar.....	4
5.1.	Myndighetskapital och hittills vidtagna ekonomiska åtgärder	4
5.2.	Ytterligare åtgärder.....	5
5.3.	Fortsatt ökad långsiktighet	5
5.4.	Jämställdhetsbudgetering.....	6
5.5.	Universitetsövergripande budgetförutsättningar inför år 2024.....	7
5.5.1.	Budgetering 2024	7
5.5.2.	Budgetjusteringar utifrån budgetproposition för 2024.....	8
5.5.3.	Pris- och löneomräkning	8
5.5.4.	Lönerevision.....	8
5.5.5.	Lönekostnadspåslag.....	8
5.5.6.	Internhyra	8
5.5.7.	Lokalvård.....	9
5.5.8.	Universitetsgemensamma kostnader	9
5.6.	Budgetförutsättningar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	9
5.7.	Budgetförutsättningar för forskning och utbildning på forskarnivå	10
5.8.	Budgetförutsättningar för universitetsgemensamma funktioner.....	11
5.8.1	Underlag till budget från universitetsgemensamma funktioner.....	11
Bilaga 1.	Mall för underlag till budget.....	12

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Dokumentet utgör gemensamma riktlinjer och förutsättningar samt övergripande tidplan för budgetarbetet inför år 2024. Dokumentet beskriver universitetsövergripande budgetförutsättningar respektive specifika budgetförutsättningar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, forskning och utbildning på forskarnivå, samt universitetsgemensamma funktioner. Vidare ingår även Umeå universitets övergripande tidplan för budgetprocessen inför 2024 samt en bilaga innehållande stöd för inlämning av underlag till budget. Instruktionerna riktar sig i huvudsak till fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsbibliotek och Universitetsförvaltning.

Dokumentet avser främst instruktioner för det årliga budgetarbetet. Rektor fattar beslut om särskilda instruktioner för verksamhetsplanering.

2. Bakgrund

Det övergripande syftet med dokumentet är att samla information, riktlinjer och förutsättningar inför budgetarbetet för 2024 inom Umeå universitet.

I juni 2023 fastställer universitetsstyrelsen budget för år 2024 inklusive ekonomisk plan för perioden 2025–2026. I universitetsstyrelsens beslut ingår budgetramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå år 2024, samt fördelning av dessa till fakulteter och Lärarhögskolan (inklusive preliminära budgetramar för år 2025–2026). I beslutet ingår även budgetramar avseende forskningsinfrastruktur och universitetsgemensamma forskningssatsningar. Universitetsstyrelsen fastställer även budgetram för universitetsgemensamma funktioner och fördelning av denna till Universitetsförvaltningen, Universitetsbiblioteket och Övrigt universitetsgemensamt (inklusive Internrevisionen).

I följande instruktion har ett antal perspektiv integrerats, arbetsmiljö-, student-, samverkans-, internationaliserings-, tillgänglighets- och hållbarhetsperspektivet. Instruktionen kan i förlängningen få påverkan på jämställdheten. Det är därför viktigt att jämställdhetsperspektivet tas i beaktning vid fördelning av anslagsmedel på samtliga nivåer vid Umeå universitet.

3. Tidplan

Nedan visas några viktiga tidpunkter från tidplanen för Umeå universitets övergripande budgetprocess.

Datum	Delar av innehåll i tidplan
3 nov 2022*	Avstämmning i universitetsledningen inför budget år 2024.
12 jan 2023*	Ledningsråd inför budget år 2024.
21 feb*	Universitetsstyrelsen fastställer instruktioner för budget år 2024 till fakulteter och andra berörda enheter samt budgetunderlag 2025–2026.
15 mars	Universitetsgemensamma funktioner inkommer med underlag till budget inför år 2024 enligt bilaga 1.
24 mars	Ledningsråd om budget år 2024 inklusive IT-investeringar. Universitetsbiblioteket, Universitetsförvaltningen och Övrigt universitetsgemensamt presenterar sina mest prioriterade budgetäskanden.
28 april	Ledningsråd om budget år 2024 inkl. IT-investeringar.
24 maj	Universitetsstyrelsens budgetkommitté behandlar förslag till budget år 2024 inklusive ekonomisk plan för perioden 2025–2026.
8 juni	Universitetsstyrelsen fastställer budgetramar till fakulteter, Lärarhögskolan och universitetsgemensamma funktioner för år 2024 inklusive preliminära ramar för perioden 2025–2026.
22 juni	Rektors detaljbudget för 2024 fastställs inklusive fasta procentsatser för fördelning av universitetsgemensamma kostnader.
28 sept	Samtliga interna priser är beslutade av universitetsdirektören inför nästkommande år. Rektor beslutar om timkostnader för interna köp och försäljningar av lärares insatser vid Umeå universitet i november.
Senast 15 sept	Rektor fastställer beslut gällande universitetsgemensam finansiering av forskningsinfrastruktur 2024–2026.
4 okt	Universitetsstyrelsen informeras om budgetpropositionen.
13 okt	Rektor fastställer ev. justering av budget 2024 utifrån budgetproposition.
31 okt	Fakultetsnämnder, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning och Universitetsbibliotek fastställer budget för år 2024, inklusive ekonomiska planeringsförutsättningar för år 2025–2026. Fakultetsnämnder och universitetsdirektör fastställer fasta procentsatser för fördelning av fakultetsgemensamma/förvaltningsgemensamma kostnader. Rapportering sker till planering@umu.se .
Nov-dec	Dialoger utifrån fakulteternas, Lärarhögskolans, Universitetsförvaltningens och Universitetsbibliotekets arbete med budget för år 2024, m.m.
18 dec	Sista dag för institutioner/motsv. att fastställa budget för år 2024. Rapportering sker enligt den egna fakultetens/motsv. instruktioner.

*Aktiviteter som inträffar före det att instruktionerna träder i kraft.

UMEÅ UNIVERSITET

4. Inledning

Umeå universitets budgetarbete och verksamhetsplanering utgår ifrån visionsdokumentet *Vision för Umeå universitet* som anger riktning och beskriver var Umeå universitet vill vara i framtiden. Visionen beskrivs under huvudrubrikerna *Framtidsansvar*, *Kunskapsutveckling i samspel* och *Konkurrenskraft och stolthet*. Som ytterligare grund för verksamhetsplaneringsarbetet och därmed också budgetarbetet, ligger *Verksamhetsplan 2023–2025 Umeå universitet* som rektor fastställde den 1 juli 2022. All verksamhetsplanering sker inom de ekonomiska ramarna, vid konflikt mellan mål och medel avgör medlen, d.v.s. ekonomin sätter gräns för måluppfyllelsen (*Ekonomistyrregler*). Föreliggande dokument avser främst instruktioner för det årliga budgetarbetet.

Universitetsstyrelsen fastställer budget för 2024 inklusive ekonomisk plan för perioden 2025–2026 i juni 2023, vilket är innan regeringen presenterar budgetpropositionen för år 2024. Det finns därför ett antal osäkerhetsfaktorer i upprättandet av budget för år 2024. Universitetsstyrelsen föreslås därför i samband med styrelsemötet i juni 2023 ge rektor delegation att fatta eventuellt tilläggsbeslut om budget utifrån kommande budgetproposition.

5. Budgetförutsättningar

5.1. Myndighetskapital och hittills vidtagna ekonomiska åtgärder

Umeå universitet ska i så hög grad som möjligt årligen nyttja tillgängliga resurser till att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet. Mot denna bakgrund har universitetet de senaste åren vidtagit många åtgärder i syfte att nå detta mål. Bland annat beslutade rektor under 2018 att en mindre andel av årligt positivt resultat över en viss nivå på myndighetskapital ska dras in till universitetsgemensam nivå från 2019 och framåt. Rektor beslutade i april 2020 att genomföra en forskningssatsning tillsammans med fakulteterna för åren 2020–2024 (dnr FS 1.3.2-2250-18). Totalt omfattar denna satsning 135 miljoner kronor. I april 2021 beslutade universitetsstyrelsen om inriktning för *Insatser i syfte för att stärka forskning och utbildning*, en satsning som totalt omfattar 315 miljoner kronor för åren 2021–2025 (dnr FS 1.1-386-21). Universitetet genomför dessutom en lång rad aktiviteter i syfte att minimera differenser mellan budget- och prognosavvikelse, bland annat genom fördjupade dialoger om ekonomiuppföljning mellan olika beslutsnivåer samt förbättrat stöd och underlag inför budget- och prognosarbete. Åtgärder har även vidtagits utifrån Internrevisionens granskning av ekonomistyrning på institutionsnivå. Vidare har en översyn av Umeå universitets ekonomistyrregler genomförts i syfte att stärka den ekonomiska styrningen så att differenser mellan budget- och prognosavvikelse minimeras och årligt tillgängliga resurser nyttjas enligt universitetsstyrelsens beslutade mål. Beslut om förändrade ekonomistyrregler (dnr FS 1.1-611-22) fattades på universitetsstyrelsens sammanträde i april 2022.

Umeå universitet har som mål att det samlade myndighetskapitalet ska ligga inom ett visst procentintervall av årets kostnader. Universitetsstyrelsen fastställde i juni 2022 differentierade procentintervall för respektive verksamhetsgren för perioden 2023–2025, se tabell 1. Med syfte att det ska finnas en flexibilitet som underlättar för flerårig planering, anges även spann för målnivåer för myndighetskapital för perioden 2023–2025. Mot bakgrund av förändrade målnivåer för myndighetskapital har även nivåer för indrag av årligt positivt resultat justerats.

UMEÅ UNIVERSITET

Tabell 1. Målnivåer för myndighetskapital 2023–2025.

	Målnivå myndighetskapital 2023-2025	Spann 2023-2025
Utbildning på grund- och avancerad nivå	9%	4-9%
Forskning och utbildning på forskarnivå	12%	7-12%
Övrig verksamhet	9%	2-9%

Vid utgången av 2022 hade universitetet ett myndighetskapital på 1 001 miljoner kronor (2021: +1 023 mnkr), vilket motsvarar 20,0 procent av årets kostnader (2021: 21,7 procent).

Myndighetskapital utgörs av samlade ekonomiska resultat från tidigare år och ska ingå i verksamhetsplanering och budgetering på samma sätt som övriga medel.

5.2. Ytterligare åtgärder

Fortsatt gäller att det är mycket viktigt att tillgängliga resurser årligen nyttjas i syfte att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet. Under hösten 2022 har detta särskilt varit i fokus inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Umeå universitet har under perioden 2018–2022 årligen underskridit takbeloppet för utbildningsuppdraget. År 2022 underskred universitetet takbeloppet med 71,1 miljoner kronor (2021: –39,5 mnkr).

Frågan om studentantal och genomförandet av utbildningsuppdraget är en av Umeå universitets stora utmaningar de kommande åren. I samråd med fakulteter och Lärarhögskolan har ett arbete inletts med att vidta åtgärder både på kort och på lång sikt. Strategier och handlingsplaner behöver arbetas fram under 2023, både på institutions- och fakultetsnivå samt på universitetsgemensam nivå, detta med målet att Umeå universitets utfall av helårsstudenter och helårspresentationer framöver ska ligga i nivå med universitetets årligen anvisade takbelopp.

5.3. Fortsatt ökad långsiktighet

Viktiga ledord i arbetet med verksamhetsplanering är *långsiktighet*, *tillit* och *transparens*, d.v.s. utifrån dokumentet *Vision för Umeå universitet*. Planeringsperioden för både verksamhetsplan och budget är treårig och inför perioden 2023–2025 har en ny treårig verksamhetsplan för Umeå universitet tagits fram. Verksamhetsplanen är ett verktyg för att nå verksamhetsmål på samma sätt som att budgeten är ett verktyg att nå ett ekonomiskt mål. Budgeten ger de ekonomiska förutsättningarna för att nå verksamhetsmålen och dessa ska därför vara koordinerade med varandra. Arbetet med att förstärka kopplingen mellan verksamhetsplan och budget bör därför fortsätta inför 2024. Även arbetet med att se över interna intäktsfördelningar och minska medel som beslutas och utbetalas under samma budgetår bör fortsätta. Så långt som det är möjligt bör fakulteter/motsvarande undvika att fördela resurser under året och i stället ha som mål att i så stor utsträckning som möjligt fördela medel innan budgetåret börjar, detta i syfte att ge verksamheten ökad långsiktighet och förutsägbarhet. Där det är möjligt bör fleråriga finansieringsbeslut tas.

UMEÅ UNIVERSITET

Inför budgetåren 2023–2025 har universitetsstyrelsen beslutat att budgetramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå i huvudsak är fasta under perioden, vilket ger ett bra underlag för långsiktig planering på fakultets- och institutionsnivå. Utgångspunkten inför 2024 är att även resursfördelningssystemet för forskning och utbildning på forskarnivå ska vara så oförändrat som möjligt.

Liksom tidigare år anges i Umeå universitets budgetdokument budgetramar för kommande år samt preliminära ramar för ytterligare två år. Fakultetsnämnder, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning och Universitetsbibliotek ska på samma sätt inkludera ekonomiska planeringsförutsättningar för perioden 2025–2026 i sina budgetdokument.

Avräkning vart tredje år har införts från och med budgetåret 2020 i syfte att ge institutioner mer långsiktiga förutsättningar. Denna rutin gäller även för treårsperioden 2023–2025 och mellan både universitetsgemensam nivå och fakultet respektive Lärarhögskolan. Fakulteterna avgör själva om rutinen även bör tillämpas mellan fakultet och institutionsnivå.

5.4. Jämställdhetsbudgetering

Alla statliga lärosäten har ett regeringsuppdrag att jämställdhetsintegrera sin verksamhet, i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Ett av de sex jämställdhetspolitiska målen handlar om ekonomisk jämställdhet. I Umeå universitets fastställda inriktning för jämställdhetsintegrering 2022–2025 anges att åtgärder behöver riktas framför allt mot att eftersträva en jämn könsfördelning mellan män och kvinnor på exempelvis maktpositioner, vid fördelning av forskningsmedel och i utbildning. Jämställdhetsmyndigheten anger också i sin vägledning (Dnr: ALLM 2020/51) att jämställdhetsperspektivet behöver få genomslag i beslut som rör prioriteringar och resursfördelning i myndigheters och lärosätens verksamhet, samt att jämställdhetsbudgetering är ett strategiskt verktyg för att sätta fokus på en jämställd resursfördelning. Bedömningen är därför att Umeå universitet behöver utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i budgetprocessen.

Inför budgetprocessen för 2023 fick fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning och Universitetsbibliotek i uppdrag att börja utveckla jämställdhetsperspektivet vid resursfördelning, ett arbete som även har påbörjats på universitetsgemensam nivå (bland annat kartläggning av fördelning av forskningsmedel). I detta arbete behövs en fördjupad kunskap om hur resurser fördelas utifrån kön, vad som påverkar och kan orsaka att ojämställdhet vid resursfördelning uppstår, samt åtgärder som fokuserar på de faktorer som producerar ojämlikhet vid resursfördelning. Inför 2024 bör därför arbetet med jämställdhetsintegrering i budgetprocessen fortsätta. Planeringsenheten ges i uppdrag att i samråd med fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsbiblioteket och Universitetsförvaltningen ta fram en modell för jämställd resursfördelning som är integrerad i verksamhetens årliga budgetarbete.

UMEÅ UNIVERSITET

5.5. Universitetsövergripande budgetförutsättningar inför år 2024

En viktig förutsättning för verksamhetsplanering och budget är vad som hittills är känt om de resurser som Umeå universitet disponerar samt prognostiserade kostnadsförändringar under kommande år. Ytterligare en viktig förutsättning är att resursfördelningsmodellerna bidrar till att främja hög måluppfyllelse i förhållande till Umeå universitets verksamhetsplan för perioden 2023–2025.

Till skillnad mot åren under pandemin, innehåller senaste budgetpropositionen för 2023 få större nya mål och ekonomiska tillskott för universitet och högskolor. Flertalet av de utbildningssatsningar som har gjorts under 2020–2021 upphör 2023–2024. Utifrån prognosticerad lågkonjunktur föreslår regeringen i budgetpropositionen ingen utbyggnad av högre utbildning utan bedömer i stället en ökad efterfrågan på utbildningar inom yrkeshögskolan och yrkesutbildning inom Komvux och Folkhögskolan. Inom forskningsområdet anges att införandet av en modell för fördelning av forskningsanslag till profilområden är aktuell tidigast 2025 och att satsningarna som presenterades i den forsknings- och innovationspolitiska propositionen 2020 ska fortsätta. Under hösten 2024 väntas nästa forsknings- och innovationspolitiska proposition presenteras.

Under 2023 kommer sannolikt pandemins påverkan på universitetets ekonomi att vara minimal, även om resekostnaderna med anledning av förändrade rese- och mötesvanor, kan komma att vara lägre än perioden innan pandemin. Inflationen kommer troligen att vara fortsatt hög, 8,3 procent 2023 enligt senaste budgetpropositionen, vilket påverkar både lokal- och driftskostnader. Även räntehöjningar och situationen i Ukraina kommer att påverka kostnaderna vid Umeå universitet. I dagsläget finns inget som tyder på att universitetets anslagsintäkter kommer att påverkas av ökad inflation och det finns hittills heller inga signaler på att bidrags- respektive uppdragsintäkter kommer att påverkas.

Uppgifter som anges under punkt 5.5.2–5.5.8 är bedömningar som innehåller osäkerheter.

Nivåer för avsnitten 5.5.3–5.5.7 kommer att fastställas i den budget som fastställs av universitetsstyrelsen i juni 2022.

I avsnitten 5.6–5.8 anges budgetförutsättningar för år 2024 för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, forskning och utbildning på forskarnivå, samt universitetsgemensamma funktioner.

För närmare information om beslutad budgetram för år 2023, samt preliminära budgetramar för år 2024–2025 hänvisas till publicerade [budgetdokument](#). Observera att de preliminära ramarna som anges för år 2024–2025 kommer att justeras utifrån justeringar av indexnivå för pris- och löneomräkning samt eventuellt utifrån vad som anges under avsnitt 5.6–5.8.

5.5.1. Budgetering 2024

Budgeten ska anpassas till rådande ekonomisk situation vid den enskilda fakulteten/motsvarande eller institutionen/motsvarande och användas som ett styrverktyg för att uppnå både ekonomiska mål och verksamhetsmål. Budgeten ska baseras på tillgänglig information inför kommande år och på historik, samt vara realistisk att nå det aktuella året. Som stöd vid budgetering finns dokumentet ”Schablonvärde som stöd vid budgetering – kortare föräldradledighet och sjukfrånvaro” framtaget.

UMEÅ UNIVERSITET

I syfte att löpande under året få en mer rättvisande resultatjämförelse, ska periodiserad budget på fakultetsnivå samt på universitetsgemensam nivå även fortsättningsvis tillämpas tertialvis vid ekonomisk uppföljning.

I årliga kommentarer till budget bör fakulteten/motsvarande eller institutionen/motsvarande analysera sitt myndighetskapital och det bör anges vilka planer som finns för användning av myndighetskapital. I de fall myndighetskapitalet överstiger fastställda målnivåer, bör en negativ budget upprättas. I de fall myndighetskapitalet är negativt bör en positiv budget upprättas.

5.5.2. Budgetjusteringar utifrån budgetproposition för 2024

Budgetpropositionen för år 2024 presenteras efter universitetsstyrelsens beslut om budget för år 2024. Vid behov fattar rektor eventuellt tilläggsbeslut om eventuella budgetjusteringar i oktober 2023. Utgångspunkten är dock att så långt som möjligt minimera budgetjusteringar. Fastställda kostnadsfördelningar enligt rektors detaljbudget 2024 kommer inte att förändras utifrån eventuellt tilläggsbeslut, utan kvarstår oförändrade.

5.5.3. Pris- och löneomräkning

Pris- och löneomräkningsprocent för år 2024 är ännu okänd. Sannolikt kommer nivån att presenteras i den ekonomiska vårpropositionen som regeringen lämnar senast den 15 april 2023. Fastställd nivå för år 2023 är 1,36 procent (2022: 1,06 procent), vilket är lägre än nivån för löneökning. Den slutliga pris- och löneomräkningen för år 2024 framgår i budgetpropositionen som presenteras hösten 2023 då även preliminär nivå för år 2025 anges.

5.5.4. Lönerevision

I lokala löneavtal tecknat med Saco-S, OFR/S och Seko för perioden 2020-10-01–2023-09-30, regleras löneökningar sifferlöst per 1 oktober 2022. Därefter inleds en ny avtalsrörelse i Sverige där centrala och lokala parter ska förhandla om nya löneavtal, därav finns inte någon nivå för löneökningar i dagsläget.

5.5.5. Lönekostnadspåslag

De senaste åren har lönekostnadspåslaget behövt höjas på grund av markant ökade kostnader för pensionsavgifter. Inför år 2023 behövde ingen ytterligare höjning av lönekostnadspåslaget göras. Lönekostnadspåslaget (LKP) år 2023 är 54,72 procent, vilket därmed är samma nivå som år 2022. Under perioden 2020–2022 har lönekostnadspåslaget höjts på grund av ökade pensionsavgifter till Statens Pensionsverk (SPV). Under 2022 har en omvärldsanalys genomförts och även prognos för pensionsavgifterna. Flera faktorer påverkar avgifterna till SPV och prognosen inför 2024 är att flera av dem bör medföra en bromsad kostnadsutveckling även 2024. Inriktningen är därför att LKP-nivån för 2023 kvarstår oförändrad även för 2024. Inför år 2025 kan nivån komma att behöva höjas något.

5.5.6. Internhyra

Förutsättningen för åren 2021–2023 var att internhyran tilläts öka med maximalt 3,5 procent årligen. Internhyran har ökat över tid med 3,4 procent 2021, 2,0 procent 2022 och med 1,9 procent 2023. Den rådande samhällsutvecklingen med hög inflation och höga energipriser medför osäkerhet kring hur mycket internhyressystemets kostnader kommer att öka de kommande åren. Eftersom internhyressystemets hyreskostnader till stor del påverkas av förändringar i konsumentprisindex varje år, pekar mycket på att internhyran kommer att behöva höjas kommande år för att finansiera kostnadsökningarna. Målsättningen för perioden 2024–2027 är dock att internhyran inte bör öka med mer än maximalt 3,5 procent per år. Inriktningen är därför att internhyran bör ökas med 3,5 procent år 2024 respektive år 2025.

UMEÅ UNIVERSITET

5.5.7. Lokalvård

Bedömningen av priset för lokalvård år 2024 är osäker men mot bakgrund av den prismodell som tillämpas för lokalvård kan nivån komma att höjas något. Nivån för år 2023 är 360,3 kronor/kvadratmeter.

5.5.8. Universitetsgemensamma kostnader

Från och med år 2022 fördelar Umeå universitet gemensamma kostnader via en fast procentsats i stället för via fasta belopp som tidigare. Utifrån denna förändring har rektor fattat beslut om att från och med år 2023 införa en ny modell för medfinansiering av gemensamma kostnader. Rekommendationen är att både förändrad fördelnings- och medfinansieringsmodell som tidigare ska tillämpas på ett likartat sätt inom alla fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning och Universitetsbibliotek i syfte att ha enhetlig hantering inom hela universitetet.

Procentsats för universitetsgemensamma kostnader för år 2024 fastställs i rektors detaljbeslut i budget i juni 2023. I syfte att ge ökad stabilitet och förutsägbarhet är målsättningen att den årliga variationen av procentsatserna maximalt ska uppgå till 0,5 procentenheter mellan två år.

5.6. Budgetförutsättningar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Enligt regleringsbrevet för år 2023 är anslaget till utbildning på grundnivå och avancerad nivå 1 631,9 miljoner kronor, varav takbeloppet uppgår till 1 592,6 miljoner kronor och särskilda medel till 39,3 miljoner kronor. Regeringens förslag till fördelning av medel för år 2024 kommer att lämnas i budgetpropositionen som presenteras hösten 2023.

Umeå universitet underskred takbeloppet år 2022 med 71,1 miljoner kronor (4,5 procent i förhållande till takbelopp) vilket innebär att Umeå universitet ökar sitt anslagssparande till 83,8 miljoner kronor. Med anledning av vad som anges under avsnitt 5.2 *Ytterligare åtgärder* är det inför 2024 fortsatt viktigt att försöka anpassa utbildningsvolymen till takbeloppet. Fakulteter och Lärarhögskolan bör därför i sina budgetdokument för 2024 ange hur den planerade utbildningsvolymen för 2024 ser ut i relation till tilldelad budgetram för utbildning samt kort sammanfatta planerade aktiviteter 2024 i syfte att anpassa utbildningsvolymen till tilldelad budgetram.

I den senaste budgetpropositionen anges att regeringen från och med 2023 stegvis inför det nya offentliga omställningsstudiestödet för att vara fullt utbyggt 2026. Hittills har få personer som ansökt om stödet fått godkänt och det är oklart hur utvecklingen kommer att se ut framåt. Regeringen har så här långt inte presenterat att införande av omställningsstudiestödet innebär några förändrade budgetramar för universitet och högskolor. Mot bakgrund av detta är inriktningen att inte genomföra några förändringar i budget 2024 på grund av omställningsstudiestödet. Regeringen fortsätter den särskilda satsningen på livslångt lärande där utbildningsutbudet bland annat ska fokusera mot utbildning som främjar klimatomställning. Umeå universitet erhåller 14,6 miljoner kronor år 2023 för denna satsning. Utbyggnaden av läkarutbildningar pågår fram t.o.m. år 2023.

UMEÅ UNIVERSITET

För att ytterligare ge ökad förutsägbarhet och långsiktighet är utgångspunkten att fördelningsmodell och genomförda omfördelningar i budget 2023 kvarstår även för 2024, med justering för aktuell indexuppräknings för 2024 och eventuellt nya anslagsmedel presenterade av regeringen. Justeringar kan endast komma att genomföras med undantaget om en fakultets eller Lärarhögskolans utfall av helårsstudenter och helårsprestationer föregående år överstiger plus/minus 4 procent i förhållande till erhållen budgetram. Fakulteter och Lärarhögskolan kommer således att erhålla ersättning för eventuellt överskridande av budgetram upp till 4 procent under perioden 2023–2025. Eftersom universitetet kan spara helårsstudenter och helårsprestationer upp till ett värde av 10 procent av takbeloppet, kan eventuella överskridanden finansieras genom detta sparande.

5.7. Budgetförutsättningar för forskning och utbildning på forskarnivå

Enligt regleringsbrevet för år 2023 är anslaget till forskning och utbildning på forskarnivå 1 249,0 miljoner kronor, varav medel för strategiska forskningsområden ingår med 67,8 miljoner kronor. Förslag till fördelning av medel år 2024 kommer att lämnas i budgetpropositionen som regeringen presenterar hösten 2023.

I den senaste budgetpropositionen anges att regeringen instämmer i forskningsfinansiärernas bedömning att införandet av en modell för fördelning av forskningsanslag till profilområden är aktuell tidigast 2025. Vidare anges att Regeringskansliet under hösten 2022 bereder forskningsfinansiärernas rapport som presenterades tidigare under 2022 och att det är viktigt att en modell för fördelning av forskningsanslag är genomarbetad för att säkerställa att den lever upp till syftet att sätta forskningens kvalitet i centrum. Inom Umeå universitet pågår arbetet med att identifiera profilområden inom forskning, ett arbete som leds och samordnas universitetsgemensamt. I och med att införandet från regeringens sida bedöms ske tidigast 2025 antas budgetramen för Umeå universitet 2023 kvarstå även för 2024. Hösten 2024 förväntas nästa forskningspolitiska proposition beslutas och i budgetpropositionen för 2025 förväntas förslag och beräkningar om de finansiella förutsättningarna för nästkommande fyraårsperiod (2025–2028) att presenteras.

I syfte att ge ökad förutsägbarhet och långsiktighet är utgångspunkten att fördelningsmodellen för forskning och utbildning på forskarnivå kvarstår även för 2024, med justering för aktuell indexuppräknings för 2024 och eventuellt nya anslagsmedel presenterade av regeringen. Förändringar av budgetramarna till fakulteter och universitetsgemensamma funktioner kommer att behöva ske med anledning av den omklassificering av publiceringsavgifter som planeras från och med år 2024, d.v.s. mot bakgrund av Sveriges universitets- och högskoleförbunds utredning, där det anges att publiceringskostnader ska definieras som kärnverksamhet (definieras för närvarande som stödkostnad inom universitetsgemensamma funktioner).

Processen för prioritering av medfinansiering av forskningsinfrastruktur har utvecklats de senaste åren och bedöms vara väl fungerande. Bland annat planeras flerårsbeslut koordinerade med budgetperioden 2024–2026 där så är möjligt.

5.8. Budgetförutsättningar för universitetsgemensamma funktioner

En princip vid budgetering av universitetsgemensamma funktioner är att deras relativa andel av universitetets samlade resurser inte bör öka. Enligt den årliga statistiken från Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har Umeå universitet år 2022 den fjärde lägsta andelen indirekta kostnader av samtliga undersökta universitet. Inför år 2024 finns en osäkerhet över exakt hur stor universitetets budgettram från regeringen kommer att vara, samt därmed också hur stor andel de universitetsgemensamma kostnaderna ska utgöra.

Den modell som Umeå universitet har när det gäller dimensionering av universitetsgemensamma funktioner och deras kostnader, innebär svårigheter vid förändrade behov och utveckling av till exempel nya universitetsgemensamma IT-system eller vid genomförande av nya uppdrag från regeringen.

I syfte att bättre kunna hantera förändringar och utveckling av universitetsgemensam verksamhet, samt att kunna nå en ökad effektivitet, bör utvecklingsarbetet med att skapa en sammanhållen IT-process där hantering och prioritering av nödvändiga och önskade IT-satsningar samordnas, fortsatt utvecklas inför budgetåret 2024. I syfte att öka transparensen gällande licenskostnader bör underlag om detta inlämnas enligt bilaga 1. Inför 2024 bör det finnas en beredskap för ökade IT-kostnader eftersom dessa på grund av inflationen och leverantörernas höga prisökningar ökar snabbare än andra kostnader. Övriga områden som kan komma att bli aktuella att se över inför 2024 är lokalytan för Universitetsbiblioteket på huvudcampus, Curiosums lokalkostnader, budgettram för marknadsföring riktad till potentiella studenter, samt fördelningen av kostnader vid omställning och övertalighet.

Med anledning av vad som anges om publiceringskostnader i avsnitt 5.7. *Budgetförutsättningar för forskning och utbildning på forskarnivå* kommer dessa att från och med 2024 ej längre klassificeras som en universitetsgemensam funktion.

5.8.1 Underlag till budget från universitetsgemensamma funktioner

I budgetprocessen ingår bland annat att dimensionera universitetsgemensamma funktioner och dess kostnader samt prioritera bland verksamhetens behov av ytterligare medel. Ansvariga för universitetsgemensamma funktioner inkommer därför årligen med underlag till budget enligt vad som anges i bilaga 1. *Mall för underlag till budget.*

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 1. Mall för underlag till budget

Den 15 mars 2023 är senaste dag för Universitetsbiblioteket, Universitetsförvaltningen, Övrigt universitetsgemensamt och Internrevisionen att lämna in sina underlag till budget.

Rapporteringen ska svara på punkterna nedan och ske i valfri form till planering@umu.se.

Till ansvariga för universitetsgemensamma funktioner (Universitetsförvaltning, Universitetsbibliotek, Övrigt universitetsgemensamt) uppdras att:

- Redovisa eventuella behov av ytterligare medel för utveckling av sin verksamhet samt prioritera dessa utifrån följande tre nivåer: *Högsta prioritet*, *Prioritet angelägen* respektive *Prioritet kan vänta*.
Samtliga behov ska beskrivas utifrån orsak till behov, konsekvensanalys över vad som inträffar ifall behov inte tillgodoses, möjliga alternativa finansieringsformer eller alternativ omfattning av satsningen, samt effektiviseringsvinster/nyttan genom att behov tillgodoses. Ange också om behoven är av permanent eller tillfällig karaktär.
- Redovisa områden/verksamheter/etc. som kan prioriteras lägre och därmed möjliggöra att tillgängliga medel omfördelas, samt vilka områden som kan effektiviseras.

Till Fastighetschef uppdras att:

- Redovisa förslag till budget för universitetsgemensamma investeringar år 2024 uppdelad på avskrivningar och nya åtaganden i prioritetsordning, efter samråd med fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning och Universitetsbibliotek.
Investeringarna avser i huvudsak ombyggnationer och medel till inredning/utrustning, dessutom finansieras universitetets skadeförsäkring av dessa medel.
Prioritetsordningen ska vara indelad i följande tre nivåer: *Högsta prioritet*, *Prioritet angelägen* respektive *Prioritet kan vänta*, samt definierade genom redovisning av vilka typer av åtgärder som ingår i respektive nivå.
- Redovisa förslag till hyresbudget för år 2024 samt hyreskalkyl för 2025–2026.
- Redovisa eventuella behov av ytterligare medel för arbetet med arbetsmiljö (projekt 700320005).

Till enhetschef för Universitetsservice uppdras att:

- Utifrån beslutad modell för beräkning av lokalvårdspris föreslå beräknat lokalvårdspris för år 2024, samt kommentera i en analys vilka eventuella konsekvenser föreslaget pris skulle innebära.

UMEÅ UNIVERSITET

Till enhetschef för Ekonomienheten uppdras att:

- Sammanställa och inkomma med underlag för beräkning av nivå för lönekostnadspåslag (LKP) för år 2024, samt kommentera i en analys vilka eventuella konsekvenser föreslagen nivå skulle innebära.

Till Internrevisionschef uppdras att:

- Inkomma med underlag avseende utfall år 2022, myndighetskapital per 2022-12-31, prognos för år 2023–2024 inkl. kommentarer, d.v.s. som underlag inför samråd om budgettram för Internrevisionen år 2024.

Till Personalchef uppdras att:

- Inkomma med underlag avseende utfall år 2022, myndighetskapital per 2022-12-31, samt prognos för år 2023 för respektive projekt avseende personalsociala kostnader (orgnr 7003).
- Redovisa förslag på ev. om disponering av medel eller andra förändringar inför 2024 för respektive projekt avseende personalsociala kostnader.

Till enhetschef för ITS uppdras att:

- Inkomma med underlag avseende aktuella licenser samt övriga externa tjänsteköp för år 2023 och kostnaden för dessa, samt om möjligt prognos för förändring och kostnadsutveckling inför år 2024–2025 respektive kostnadsfördelning 2020–2022.
- Informera om planerad behovsinventering och prioriteringsprocess inför budgetprocessen för 2025. Särskild tidsplan gäller för IT-processen.